

ЗВІТ

про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0040-218
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
ID ОП у ЄДЕБО	26179
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Комп'ютерні науки, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 12 «Інформаційні технології», 122 «Комп'ютерні науки»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1Kt0_RUIdfE0EpnnFXNSe1KRBegS1SZQQ/view?usp=sharing

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Д.т.н., професор, завідувач кафедри Говорущенко Тетяна Олександрівна
Члени експертної групи	Д.т.н., професор, завідувач кафедри Малахов Євгеній Валерійович; Здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим рівнем) Леоценко Сергій Дмитрович
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дати виїзду до ЗВО	09-11 грудня 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://sites.google.com/view/novini-hgpa/

Дата надходження звіту до Національного агентства	18 грудня 2019 року
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для ввода текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Підстави для відмови в акредитації відсутні

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма є актуальною, але не збалансованою в контексті переважного врахування регіонального контексту та недостатнього врахування галузевого контексту (ІТ-галузі) та тенденцій ринку праці ІТ-галузі. Вона узгоджується із місією та стратегією розвитку ЗВО. Проте зміст ОП недостатньо відповідає предметній галузі визначеної для неї спеціальності (122 «Комп'ютерні науки»). Щодо навчання і викладання на ОП, то встановлено, що наявні матеріали (методичне забезпечення) освітніх компонентів у вільному для студентів онлайн-доступі, а також використовується преміювання та нарахування додаткових балів як мотивація до наукової роботи студентів, що, безумовно, є позитивною практикою. В той же час, бажано було би посилити науково-дослідну складову студентської роботи з точки зору підготовки фахових публікацій в галузі ІТ. Позитивною практикою для посилення академічної доброчесності є двоетапне проходження перевірки дипломних робіт на плагіат – самостійно студентами (за допомогою програми eTXT) та відповідальною особою випускової кафедри (за допомогою програми Unicheck), причому порівняння відбувається з зовнішніми джерелами. Позитивною практикою є матеріальне стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи викладачів. Проте ОП не має необхідного забезпечення викладачами із належною академічною кваліфікацією; до реалізації ОП не залучаються роботодавці, професіонали-практики та провідні науковці ІТ-галузі; викладачі випускової кафедри не проходять стажування на виробництві ІТ-галузі. Сильною стороною ОП та ЗВО в цілому є розвинута інфраструктура та матеріально-технічна база із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створення умов для осіб з особливими освітніми потребами. Позитивною є практика роботи та взаємодії з випускниками різних років, запрошення їх до обговорення та перегляду освітньої програми. Зразковою є прозорість та публічність інформації щодо ОП та освітнього процесу. Таким чином, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом або частково відповідають усім критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недоліками, які або не є суттєвими (рівень В), або потребують усунення та можуть бути усунені протягом року (рівень Е). Усі зазначені освітні процеси мають значні резерви для удосконалення, що і стало предметом консультаційного оцінювання експертної групи. В цілому освітня програма має перспективи для подальшого існування, розвитку та удосконалення в майбутньому.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Позитивною практикою є той факт, що цілі та результати навчання ОП визначаються з врахуванням регіонального контексту. Щодо навчання і викладання на ОП, то встановлено, що наявні матеріали (методичне забезпечення) освітніх компонентів у вільному для студентів онлайн-доступі, а також використовується преміювання студентів та нарахування додаткових балів для рейтингових списків, а також функціонування студентського наукового товариства як мотивація до наукової роботи студентів, що, безумовно, є позитивною практикою. Позитивною

практикою для посилення академічної доброчесності є двоетапне проходження перевірки дипломних робіт на плагіат – самостійно студентами (за допомогою програми eTXT) та відповідальною особою випускової кафедри (за допомогою програми Unichack), причому порівняння відбувається з зовнішніми джерелами. Позитивною практикою є матеріальне стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи викладачів, робота над підвищенням наукового рівня (в тому числі робота над дисертаціями), а також забезпечення багатьох випускників робочими місцями в КЗ «ХГПА». Хотілось би також відзначити, що всі викладачі випускової кафедри мають сертифікати Microsoft «Використання хмарних сервісів Microsoft в навчальному процесі»; завідувачка кафедри має сертифікат інструктора. Сильною стороною ОП та ЗВО в цілому є розвинута інфраструктура та матеріально-технічна база (тренажерні зали, дитяча кімната в гуртожитку) із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створення умов для осіб з особливими освітніми потребами (наприклад, працює дитяча кімната, що є корисним для студентів з дітьми, наявний дистанційний доступ до освітніх ресурсів ОП, що, безумовно, є актуальним для студентів з обмеженими фізичними можливостями та працюючих студентів). В гуртожитку працює зона відпочинку для надання психологічної та юридичної допомоги студентам віч-на-віч. Позитивною є практика роботи та взаємодії з випускниками різних років, запрошення їх до обговорення та перегляду освітньої програми. Прозорість та публічність інформації щодо ОП та освітнього процесу є зразковою.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Освітня програма є незбалансованою з точки зору переважного врахування регіонального контексту та недостатнього врахування галузевого контексту (ІТ-галузі) та тенденцій ринку праці ІТ-галузі. В процесі формування та перегляду ОП недостатньо враховувались іноземні ОП та ОП інших (непедагогічних) ЗВО. До процесу формування цілей та результатів навчання ОП недостатньо залучались стейкхолдери-представники ІТ-галузі. Особливістю ОП «Комп'ютерні науки», на думку експертної групи, не може бути пріоритетним «забезпечення професійної підготовки викладачів інформатики». Зміст ОП недостатньо відповідає предметній галузі визначеній для неї спеціальності (122 «Комп'ютерні науки»). Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та результатів навчання показав, що лише 50% нормативних освітніх компонентів та 25% вибіркового освітніх компонентів відповідають спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Комплексний кваліфікаційний екзамен, необхідність якого взагалі недостатньо аргументована, складається з 3-х навчальних дисциплін, в т.ч. лише 1 (одна) навчальна дисципліна відповідає спеціальності «Комп'ютерні науки» та взагалі галузі «Інформаційні технології». Деякі освітні компоненти обов'язкового блоку не відповідають, на нашу думку, другому (магістерському) освітньому рівню. Дивною, на наш погляд, є практика відсутності лабораторних занять, а використання лише практичних занять, які проводяться в комп'ютерних лабораторіях. Вважаємо за доцільне скорегувати навчальний план, зробивши більший акцент саме на спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Не всі теми дипломних робіт магістра відповідають галузі 12 «Інформаційні технології» взагалі та спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зокрема. Крім цього, на ОП відсутні комплексні дипломні роботи, які, на нашу думку, необхідні для посилення soft skills студентів. Практична підготовка здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється, в основному, в закладах освіти, але, на нашу думку, доцільно

розширити бази практик ІТ-компаніями. Результати навчання, отримані студентами у неформальній освіті, зараховуються як додаткові бали до навчальних дисциплін, але, з нашої точки зору, варто переглянути цю практику і зараховувати такі результати також як частини навчальних дисциплін. Викладачі в цілому оновлюють зміст освітніх компонентів, проте під час таких оновлень недостатньо враховуються сучасні практики ІТ-галузі в цілому та комп'ютерних наук зокрема. Бажано було би посилити науково-дослідну складову студентської роботи з точки зору підготовки фахових публікацій саме в галузі ІТ. Комплексний кваліфікаційний екзамен проводиться в усній формі. Але з нашої точки зору варто переглянути взагалі необхідність і доцільність комплексного кваліфікаційного екзамену для цього рівня освіти, а в разі його проведення, проводити у письмовій, причому краще взагалі у знеособленій, формі або за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування. Ще однією проблемою ОП є те, що академічна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації ОП, не повною мірою відповідає предметній галузі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» і навіть галузі 12 «Інформаційні технології». Рекомендуємо ретельніше попрацювати над добором викладачів для викладання на ОП, причому особливу увагу звернути на відповідність їх академічної кваліфікації ОП. Вважаємо за доцільне залучити (наприклад, на умовах сумісництва або погодинної оплати) докторів та кандидатів технічних наук за спеціальностями 05.13.06 – Інформаційні технології та/або 01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи з інших ЗВО. Крім цього, рекомендуємо посилити наукову роботу викладачів випускової кафедри саме за рахунок підготовки фахових публікацій та дисертацій в галузі технічних наук (а саме в галузі інформаційних технологій). Наразі до реалізації ОП не залучаються роботодавці, професіонали-практики та провідні науковці ІТ-галузі; викладачі випускової кафедри не проходять стажування на виробництві ІТ-галузі. Рекомендуємо залучити до проведення занять роботодавців (особливо представників ІТ-фірм), професіоналів-практиків та провідних науковців ІТ-галузі, що, на нашу думку, значно посилить освітній процес за ОП. Рекомендуємо також укласти договори про співпрацю з Харківським ІТ-кластером, з провідними ІТ-фірмами, в рамках яких і стане можливим залучення їх представників до освітнього процесу на безоплатній або платній основі. Рекомендуємо також для викладачів фахових дисциплін ОП «Комп'ютерні науки» розпочати практику підвищення їх кваліфікації на виробництві – в ІТ-компаніях. Щодо матеріально-технічної бази, то рекомендуємо підтримувати її в актуальному стані (особливо комп'ютерні класи для студентів ОП «Комп'ютерні науки»), пришвидшити ремонти в гуртожитках, а також покращити умови навчання для осіб з обмеженими фізичними можливостями (побудова пандусів, облаштування туалетів, забезпечення доступу таких осіб до аудиторій, їдальні та гуртожитку). Рекомендуємо також більш реалістично та критично аналізувати відповіді анкет студентів, що приведе до внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та формування культури якості в ЗВО. Знов-таки, до процедури перегляду ОП та процедури забезпечення її якості варто залучити представників ІТ-фірм та їх об'єднання (ІТ-кластер). Після громадського обговорення проєкту ОП рекомендовано на сайті ЗВО або кафедри оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Ключовим документом стратегічного розвитку ЗВО є Стратегія розвитку КЗ “ХГПА” (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/strategiya.pdf>). Саме на неї є ключове посилання у відомостях про самооцінювання ОП. Поставлені цілі ОП «Комп’ютерні науки» відповідають місії Академії та стратегії її розвитку (досягнення високого рівня якості підготовки фахівців, який забезпечує провідні позиції академії в сфері надання освітніх послуг, конкурентоспроможність випускників на ринку праці, робить можливим повноцінну інтеграцію в європейський освітньо-науковий простір на основі використання інноваційних технологій навчання та поєднання власного досвіду з кращими світовими практиками, розвитку професійних компетентностей науково-педагогічних кадрів). Стратегічною метою академії до 2020 р. є інтеграція у світовий науковий простір на основі розвитку професійних компетентностей науково-педагогічних кадрів, використання інноваційних технологій навчання та поєднання власного досвіду з кращими світовими практиками. Серед стратегічних завдань визначено такі: удосконалення навчальної діяльності та впровадження інноваційних технологій навчання; виявлення і розвиток творчого потенціалу студентів; забезпечення умов для становлення та самореалізації особистості майбутнього фахівця; модернізація матеріально-технічної бази академії. Стратегічні завдання академії відповідають пріоритетам, що сформовані цілями ОП. Унікальність (фокус) цієї освітньої програми полягає в націленості на підготовку викладачів інформатики та фахівців у галузі комп’ютерних наук, здатних розробляти, впроваджувати, адаптувати та супроводжувати інформаційні освітні системи й інструменти, а також забезпечувати інноваційність процесів навчання та викладання у закладах вищої та середньої освіти.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

На факультеті соціально-педагогічних наук та іноземної філології, до якого відноситься ОП «Комп’ютерні науки», на початку та в кінці навчального року проводиться анкетування здобувачів вищої освіти з питань щодо визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти цілями, результатами та умовами навчання на ОПП «Комп’ютерні науки» (магістерський рівень) і ОПП "Середня освіта. Інформатика" (бакалаврський рівень) - <https://sites.google.com/view/fac-ped-osviti-hgra/новини>. Під час інтерв’ю експертної групи випускники ОП (всі присутні – співробітники закладів освіти) засвідчили, що брали участь в процесі формування ОП, її цілей та програмних результатів навчання, а також щорічно запрошуються і беруть участь в процесі перегляду ОП. Під час інтерв’ю експертної групи присутні роботодавці (заступник начальника департаменту освіти і науки ХОДА, заступник директора та методист Харківського торговельно-економічного коледжу, директор Харківської

ЗОШ №38, заступник директора Харківської ЗОШ №53, керівник відділу «Ранок діджитал» видавництва «Ранок», завідувач лабораторії комп'ютерних технологій відділу освіти Основ'янського району Харківської міської ради, головний спеціаліст сектора інформаційних технологій і захисту інформації Головного управління держгеокадастру Харківської області) підтвердили, що вони залучались до формування цілей та результатів навчання за ОП. Більша частина із цих побажань знайшла своє відображення у цілях та результатах навчання ОП. Студенти та представники студентського самоврядування на зустрічі з експертами також звернули увагу, що адміністрація академії задовольнила їх прохання про включення та вилучення деяких освітніх компонентів ОП «Комп'ютерні науки». Таким чином, позиції та потреби стейкхолдерів при формуванні цілей та результатів навчання ОП певною мірою враховуються.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма є актуальною, але не збалансованою в контексті переважного врахування регіонального контексту та недостатнього врахування галузевого контексту (ІТ-галузі) та тенденцій ринку праці ІТ-галузі. Визначені в ОП цілі та результати навчання сформульовано в термінах компетентісного підходу та враховують вимоги НРК України. Загальні і фахові компетентності визначено таким чином, щоб забезпечити вимоги роботодавців-представників галузі освіти та підвищити конкурентоздатність випускників програми у галузі освіти, а от вимоги роботодавців-представників ІТ-галузі враховані недостатньо, і, на думку експертів, конкурентоздатність випускників ОП в ІТ-галузі буде значно нижчою, ніж в галузі освіти. При формуванні цілей ОП враховувався досвід аналогічних освітніх програм педагогічних ЗВО (Київського педагогічного університету імені Бориса Грінченка, НПУ імені М.П.Драгоманова), а от іноземні освітні програми та ОП непедагогічних ЗВО аналізувались недостатньо, що частково послаблює об'єктивність та якість процесу проектування цілей та результатів навчання за ОП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю, але для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, був затверджений 10.07.2019 р. Стандарт ВО для другого (магістерського) рівня наразі не затверджений. Визначені в ОП цілі та результати навчання сформульовано в термінах компетентісного підходу та в цілому враховують вимоги НРК України. На думку експертної групи, результати навчання ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не повністю відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для РН другого (магістерського) рівня та/або не є результатами навчання із зазначеної спеціальності (зокрема, такими, що не відповідають другому (магістерському) рівню ВО, є результати навчання ПРН2, ПРН3, ПРН4, а такими, що не є результатами навчання із зазначеної спеціальності, є результати навчання ПРН5, ПРН6, ПРН8 – освітня програма доступна за посиланнями https://drive.google.com/file/d/1rGlXGpkFB6fqBYe5CZ1OxoULjLGrmlhP/view?usp=drive_open, <https://bo.naqa.gov.ua/api/File/286/Get>).

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Позитивною практикою є той факт, що цілі та результати навчання ОП визначаються з врахуванням регіонального контексту.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Освітня програма є незбалансованою з точки зору переважного врахування регіонального контексту та недостатнього врахування галузевого контексту (ІТ-галузі) та тенденцій ринку праці ІТ-галузі, тому, на думку експертів, конкурентоздатність випускників ОП в ІТ-галузі буде значно нижчою, ніж в галузі освіти. В процесі формування та перегляду ОП недостатньо враховувались іноземні ОП та ОП інших (непедагогічних) ЗВО, що частково послаблює об'єктивність та якість процесу проектування цілей та результатів навчання за ОП. До процесу формування цілей та результатів навчання ОП недостатньо залучались стейкхолдери-представники ІТ-галузі. На думку експертної групи, результати навчання ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не повністю відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для РН другого (магістерського) рівня та/або не є результатами навчання із зазначеної спеціальності (зокрема, такими, що не відповідають другому (магістерському) рівню ВО, є результати навчання ПРН2, ПРН3, ПРН4, а такими, що не є результатами навчання із зазначеної спеціальності, є результати навчання ПРН5, ПРН6, ПРН8)

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1 та 1.2. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 1.3 і 1.4, фокус ОП, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня складова освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти складає 90 кредитів, тобто відповідає встановленим вимогам чинного законодавства. На вивчення дисциплін самостійного вибору здобувачами вищої освіти відведено 24 кредити ЄКТС, що складає 26,7% освітньої складової. Такий обсяг часу на вивчення вибіркового компонента повністю відповідає вимогам законодавства (> 25% від загального бюджету часу на навчання за програмою).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП достатньо структурована. Вона містить 5 освітніх компонентів загальної підготовки, 11 освітніх компонентів професійної підготовки, на вибір запропоновано 16 освітніх компонентів, з яких студенти мають обрати 8 освітніх компонентів. Освітні компоненти ОП відповідають навчальним дисциплінам навчального плану. Матриця відповідності програмних РН освітнім компонентам ОП (Додаток В до ОП) засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання, проте містить технічні помилки. У навчальному плані вивчення дисциплін передбачене протягом всіх трьох семестрів. Структурно-логічна схема недостатньо чітко показує і обґрунтовує взаємозв'язок та порядок вивчення освітніх компонентів програми. Вибіркова частина ОП містить дисципліни, які мають неоднаковий взаємозв'язок із рештою освітніх компонентів ОП. У цілому вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонентів освітньої програми дозволяють досягти заявлених цілей та заявлених програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст ОП недостатньо відповідає предметній галузі визначеної для неї спеціальності (122 «Комп'ютерні науки»). Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та результатів навчання показав, що лише 50% нормативних освітніх компонентів та 25% вибіркового освітніх компонентів відповідають спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Комплексний кваліфікаційний екзамен (<https://drive.google.com/file/d/1LGbKtRWJlw3Vn-X-il5GBuiFHHrkuEDu/view>), необхідність якого взагалі недостатньо аргументована, складається з 3-х навчальних дисциплін, в т.ч. лише 1 (одна) навчальна дисципліна відповідає спеціальності «Комп'ютерні науки» та взагалі галузі «Інформаційні технології». Не всі теми дипломних робіт магістра відповідають галузі 12 «Інформаційні технології» взагалі та спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зокрема.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО в достатній мірі реалізовано право вільного вибору освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти. Проте можливість вибору дисциплін з інших ОП відсутня. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти була отримана інформація про те, що вибір дисциплін дійсно відбувається перед початком навчання – написанням заяви на ім'я декана факультету. В результаті інтерв'ю було встановлено факт, що студенти не розпаралелювались на декілька дисциплін, а слухали вибіркові дисципліни всією групою, але здобувачі і випускники запевнили експертну групу, що це був їх особистий вибір, узгоджений в групі, без будь-якого примусу з боку адміністрації ЗВО або менеджменту випускової кафедри чи факультету. Згідно із Положенням про дисципліни вільного вибору (http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya_vilny%20vybyr.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу в ХГПА (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>), якщо на навчальну дисципліну не зібралась група з 8 студентів, їм надають можливість здійснити повторний вибір дисциплін, але менеджмент ЗВО запевнив, що в разі відмови студента переобирати якусь дисципліну, ЗВО забезпечує викладання обраних дисциплін на засадах внутрішнього сумісництва викладачів.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Для практичної підготовки студентів в ОП передбачено 3 кредитів на два види практики (нормативний ОК) - асистентська та виробнича, проте на асистентську практику виділено 11 кредитів, в той час як на виробничу практику виділено лише 2 кредити. Звичайно, варто збалансувати ці види практик шляхом збільшення годин для проходження практики на підприємствах (причому ІТ-галузі). Практична підготовка здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється, в основному, в закладах освіти, але, на нашу думку, доцільно розширити бази практик ІТ-компаніями.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП наявні компетентності, які формують soft skills в здобувачів ВО (ЗК9, ЗК10, ЗК11, ЗК14). Soft skills, зокрема, формуються такими навчальними дисциплінами, як «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та науці», «Основи штучного інтелекту та логічного програмування», «Математичне програмування», «Сучасні технології програмування». Більшість інших освітніх компонентів також мають окремі тематичні розділи, які дозволяють набути певних соціальних компетентностей (soft skills). Проте на ОП відсутні комплексні дипломні роботи, які, на нашу думку, необхідні для посилення soft skills студентів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки» для другого (магістерського) рівня наразі відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Достатність обсягу аудиторної та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти за всіма освітніми компонентами була підтверджена опитуванням фокус-групи здобувачів вищої освіти (13 респондентів). Це підтверджує і додатковий аналіз змісту компонентів ОП експертами групи. Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, і у цілому є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Особливістю ОП «Комп'ютерні науки», на думку експертної групи, не може бути пріоритетним «забезпечення професійної підготовки викладачів інформатики». Зміст ОП недостатньо відповідає предметній галузі визначеної для неї спеціальності (122 «Комп'ютерні науки»). Аналіз освітніх компонентів, компетентностей та результатів навчання показав, що лише 50% нормативних освітніх компонентів та 25% вибіркового освітніх компонентів відповідають спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Комплексний кваліфікаційний екзаме́н, необхідність якого взагалі недостатньо аргументована, складається з 3-х навчальних дисциплін, в т.ч. лише 1 (одна) навчальна дисципліна відповідає спеціальності «Комп'ютерні науки» та взагалі галузі «Інформаційні технології». Також у 2019 році проводились ректорські контрольні роботи з навчальних дисциплін «Правові основи діяльності вищої школи», «Методика викладання інформатики у вищій школі». Рекомендуємо переглянути доцільність проведення ректорських контрольних робіт, оскільки вони необгрунтовано перевантажують студентів, а в разі їх проведення обирати професійні дисципліни, які відповідають спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Деякі освітні компоненти обов'язкового блоку не відповідають, на нашу думку, другому (магістерському) освітньому рівню («Технології Web-програмування», «Математичне програмування», «Комп'ютерна математика», «Основи офісного програмування та інженерна графіка»). На думку експертної групи, доцільно було б замінити обов'язкову навчальну дисципліну «Правові основи діяльності вищої школи» більш потрібною для магістрів комп'ютерних наук дисципліною «ІТ-право та інтелектуальна власність», а дисципліну «Ділова українська мова» - дисципліною «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Дивною, на наш погляд, є практика відсутності лабораторних занять, а використання лише практичних занять, які проводяться в комп'ютерних лабораторіях. Вважаємо за доцільне скорегувати навчальний план, зробивши більший акцент саме на спеціальності 122 «Комп'ютерні науки», а також на тому, що це магістерський рівень ВО – зокрема, наприклад, додати такі дисципліни, як «Дизайн інтерфейсів користувача», «Управління ІТ-проектами», «Програмування робототехнічних систем», «Інтелектуальний аналіз даних», «Системи аналітичних обчислень в наукових дослідженнях», «Мобільно-орієнтована розробка програмного забезпечення», «Дослідження та проектування комп'ютерних систем і мереж», «Інтернет речей», «Сенсорні мережі», які цілком підходять та забезпечують фокус ОП – підготовка ІТ-фахівця та викладача інформатики. Щодо вибіркового дисциплін, то рекомендуємо, як мінімум, врівноважити 2 існуючих напрямки (знов-таки не порушуючи фокус ОП) шляхом збільшення кількості (щонайменше до 8) дисциплін, які формуватимуть компетентності магістрів комп'ютерних наук, орієнтованих на роботу в ІТ-сфері. Не всі (4 з 29) теми дипломних робіт магістрів відповідають галузі 12 «Інформаційні технології» взагалі та спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зокрема (наприклад, «Формування інформаційної культури у процесі підготовки майбутніх вчителів», «Застосування вікі-орієнтованого освітнього середовища в процесі підготовки майбутніх учителів», «Використання засобів об'єктно-орієнтованого програмування для розвитку алгоритмічного мислення майбутніх учителів інформатики», «Формування математичної компетентності майбутніх учителів»). Крім цього, на ОП відсутні комплексні дипломні роботи, які, на нашу думку, необхідні для посилення soft skills студентів ОП. Практична підготовка здобувачів вищої освіти за ОП здійснюється, в основному, в закладах освіти, але, на нашу думку, доцільно розширити бази практик ІТ-компаніями, а також було б корисним збільшити години для проходження виробничої практики на ІТ-підприємствах.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, 2.4, 2.8. Критерії 2.7 і 2.9 не оцінювались через відсутність відповідного професійного стандарту та невикористання дуальної форми освіти. Враховуючи неузгодженість за підкритеріями 2.3, 2.5 та певну узгодженість за підкритерієм 2.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом не відповідають Критерію 2 з недоліками, що є суттєвими, але можуть бути усунуті в однорічний термін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання затверджені та оприлюднені на сайті Академії (<http://www.hgra.kharkov.com/61.html>). Під час виїзної акредитаційної експертизи експертна група переглянула паперову копію затверджених правил прийому. Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Програма вступних випробувань переглядається щорічно. При прийомі на навчання на конкурсній основі здобувач має скласти вступне фахове випробування та іспит з іноземної мови (СВІ). Програма фахового вступного випробування для вступу на освітню програму «Комп'ютерні науки» (другий рівень вищої освіти) також оприлюднена на сайті (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/programy%20tvorchih%20konkursov/academy/magistr.rar>). Програму фахового вступного випробування складено з основних тем наступних навчальних дисциплін першого рівня вищої освіти за спеціальністю «Комп'ютерні науки»: «Теоретичні основи інформатики», «Дискретна математика», «Архітектура комп'ютера», «Прикладне програмне забезпечення», «Комп'ютерні мережі, Інтернет та Web-дизайн», «Бази даних та інформаційні системи», «Комп'ютерне моделювання», «Програмування», «Основи комп'ютерної графіки». Форма та зміст вступних випробувань в цілому відповідає рівневі початкових компетентностей, необхідних для навчання на ОП. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують особливості самої освітньої програми, проте компетентності та результати навчання, які вимагають продемонструвати в межах вступного іспиту, не повністю, на думку експертної групи, використовуються в подальшому навчанні за зазначеною ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР та її структурних підрозділах» (2018 р.), п.5 (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>) та «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти» (2017 р.) (<http://hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>). Відповідно до «Положення про дисципліни вільного вибору» (2015 р.) (http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya_vilny%20vybyr.pdf), за умови переведення студента із іншого закладу освіти, до індивідуального навчального плану урахуються дисципліни, які студент вивчав у попередній період і результати їх підсумкової атестації (відповідно до академічної довідки). Правила є достатньо зрозумілими та чіткими.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>). Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, враховується під час семестрового контролю у вигляді додаткових балів до оцінки за відповідну навчальну дисципліну. Учасники студентської фокус-групи та фокус групи студентського самоврядування чітко не знали, як відбувається врахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Чікість і зрозумілість правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Наявність публічного доступу до документів академії, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Компетентності та результати навчання, які вимагаються в межах вступного іспиту, не повністю, на думку експертної групи, використовуються в подальшому навчанні за зазначеною ОП через її слабку відповідність предметній галузі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки». Результати навчання, отримані студентами у неформальній освіті, зараховуються як додаткові бали до навчальних дисциплін, але, з нашої точки зору, варто переглянути цю практику і зараховувати такі результати також як частини навчальних дисциплін. Рекомендуємо також визначити можливості для започаткування практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП в іноземні заклади вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1 та 3.3 та певну узгодженість за підкритеріями 3.2 і 3.4. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Методи та форми навчання, які використовуються викладачами на програмі, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп студентів та випускників. На більшості навчальних дисциплін використовуються методи та форми активного навчання (тренінги, ділові ігри, завдання проектного типу, публічні захисти розроблених проєктів, командні проєкти), які формують в студентів творчі навички вирішення нестандартних ситуацій. Безумовно важливим, на нашу думку, є той факт, що методичне забезпечення практично по усіх навчальних дисциплінах наявні в електронному вигляді у вільному для студентів онлайн-доступі, що є безперечним свідченням студентоцентрованого підходу. Учасники фокус-груп студентів, студентського самоврядування та випускників підтвердили, що належна академічна свобода при трактуванні та вивченні дискусійних положень підтримується більшістю НПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

Безумовно важливим, на нашу думку, є той факт, що, разом із методичним забезпеченням, практично по усіх навчальних дисциплінах в електронному вигляді у вільному для студентів онлайн-доступі наявні і робочі програми навчальних дисциплін та силабуси, критерії оцінювання та результати навчання практично для всіх навчальних дисциплін, що є безперечним свідченням студентоцентрованого підходу. Під час інтерв'ювання і студенти, і випускники підтвердили експертній групі той факт, що зазначені матеріали надаються їм перед початком вивчення дисципліни – на першому занятті для обов'язкових дисциплін і під час вибору дисципліни для вибіркових дисциплін. Отже, здобувачам вищої освіти своєчасно та належним чином надається необхідна інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, а також порядку та критеріїв оцінювання у межах навчальних дисциплін ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Акредитована ОП є освітньо-професійною програмою. Однак у цілях програми акцентовано увагу і на науково-дослідницькій складовій підготовки фахівців. Щоправда, такі цілі досягаються лише за рахунок лише підготовки дипломної роботи магістра та науково-дослідної роботи студентів у вільний час, а от серед освітніх компонентів відсутні ОК, які б формували досягнення таких цілей. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи магістра містять всі ознаки проведення наукового дослідження. Академія надає

підтримку студентам, які поєднують навчання і дослідження, у вигляді нарахування додаткових балів при формуванні рейтингових списків, а також у вигляді матеріального заохочення (преміювання) кращих студентів-науковців. В Академії успішно функціонує студентське наукове товариство. Студенти акредитованої ОП беруть активну участь у науковій роботі, в чому експертна група переконатась під час виїзної експертизи, проте більша частина їх наукових досягнень стосуються педагогічної складової ОП, а от наукові досягнення в галузі інформаційних технологій у них практично відсутні.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі в Академії відпрацьований на високому рівні. Викладачі акредитованої ОП також постійно оновлюють зміст освітніх компонентів, проте при цих оновленнях недостатньо враховуються сучасні практики ІТ-галузі в цілому та комп'ютерних наук зокрема.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі ОП проходять закордонні стажування, беруть участь у Міжнародних конференціях за кордоном, проте студенти ОП зовсім не залучаються до міжнародної діяльності. Вони не беруть участь в конференціях за кордоном, хоча поінформовані про таку можливість (це підтвердили і самі студенти під час інтерв'ювання, і стенд, на якому розміщені інформаційні листи різних конференцій, в тому числі й закордонних). Студенти не мають можливості академічної мобільності в закордонні університети (жодного договору про академічну мобільність студентів випускова кафедра не має). Під час інтерв'ювання керівництва та менеджмента ЗВО експерти з'ясували, що у 2019 році була розроблена і подана проєктна заявка на міжнародний проєкт з інклюзивної освіти, але студенти ОП не залучались до роботи над заявкою, хоча, на думку експертної групи, було б дуже доцільно залучити студентів ОП «Комп'ютерні науки» (особливо враховуючи додатковий педагогічно-націлений фокус ОП) до роботи над такою заявкою та проєктом – студенти ОП могли б зробити інформаційну підтримку для інклюзивної освіти, розробити спеціальні електронні інтерактивні підручники для здобувачів освіти з різними фізичними вадами, що значно посилювало б проєктну заяву та збільшило б її конкурентоздатність. Студенти ж під час роботи над заявкою здобули б новий досвід та посилили свої різноманітні навички.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Позитивною практикою є наявність матеріалів навчальних дисциплін (методичного забезпечення, а також робочих програм та силабусів, критеріїв оцінювання та результатів навчання) у вільному для студентів онлайн-доступі; використання методів та форм активного навчання. Експертна група хоче особливо відзначити практику преміювання студентів та нарахування додаткових балів для рейтингових списків за активну наукову роботу, а також функціонування студентського наукового товариства як мотивацію до інтенсифікації наукової роботи студентів, що, безумовно, є позитивною практикою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

У навчальному плані відсутні навчальні дисципліни, спрямовані на досягнення науково-дослідницьких цілей програми. На нашу думку, варто було би додати до навчального плану магістрів навчальну дисципліну «Методологічні засади наукових досліджень».

Рекомендуємо посилити науково-дослідну складову студентської роботи з точки зору підготовки фахових публікацій саме в галузі ІТ. Викладачі в цілому оновлюють зміст освітніх компонентів, проте під час таких оновлень недостатньо враховуються сучасні практики ІТ-галузі в цілому та комп'ютерних наук зокрема. Недоліком ОП є той факт, що студенти ОП зовсім не залучаються до міжнародної діяльності. Рекомендуємо посилити інтернаціоналізацію діяльності через підписання договорів ERASMUS+ для забезпечення академічної мобільності студентів у іноземні ЗВО, а також залучення студентів ОП «Комп'ютерні науки» до підготовки проєктних заявок на міжнародні мультидисциплінарні проєкти, в першу чергу такі, що відповідають фокусу цієї освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Враховуючи значну узгодженість ОП за підкритеріями 4.1, 4.2 та певну узгодженість за підкритеріями 4.3, 4.4 та 4.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи у межах навчальних дисциплін регулюються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (2017 р.) (<http://www.hgpa.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та її структурних підрозділах (2018 р.) (<http://www.hgpa.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>). Усі дисципліни освітньої програми мають розроблені та затверджені силабуси та/або робочі програми навчальних дисциплін, в яких наявні чіткі, зрозумілі критерії оцінювання результатів навчання здобувачів ВО та описані форми контрольних заходів. Студенти та випускники під час інтерв'ювання підтвердили, що з критеріями оцінювання та формами контрольних заходів їх знайомлять на початку вивчення дисципліни – як правило, на першому занятті, а також, що критерії оцінювання всіх навчальних дисциплін є цілком зрозумілими для них. Наявні критерії переважно дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання за ОП.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Наразі атестація здобувачів вищої освіти за ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня відбувається в формі комплексного кваліфікаційного екзамену та прилюдного захисту дипломної роботи магістра. На думку експертної групи, розробникам ОП варто переглянути необхідність і доцільність комплексного кваліфікаційного екзамену для цього рівня освіти взагалі, особливо враховуючи його слабку відповідність змісту спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» зокрема.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Контрольні заходи та критерії оцінювання здобувачів освітньої програми регламентовані Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<http://www.hgpa.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>), а також (Положенням про організацію освітнього процесу <http://www.hgpa.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>). Після кожної екзаменаційно-залікової сесії формуються та оприлюднюються рейтинги студентів за успішністю. Для врахування думки студентів щодо якості та об'єктивності системи

оцінювання проводяться щорічні соціологічні опитування студентів та випускників, а також студентський моніторинг якості освітнього процесу. У випадках незадоволеності студента оцінкою або конфліктної ситуації, за мотивованою заявою студента чи викладача, деканом створюється комісія для повторного приймання іспиту. Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було. Процедури із вирішення конфліктних питань існують, але через відсутність випадків таких ситуацій ефективність і прозорість процедури перевірити складно. Комплексний кваліфікаційний екзамен проводиться в усній формі. Але, з нашої точки зору, варто проводити (якщо взагалі його доцільність буде аргументована) комплексний кваліфікаційний екзамен у письмовій, причому краще взагалі у знеособленій, формі або за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політика дотримання академічної доброчесності в Академії регулюється «Положенням про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських та інших робіт на наявність плагіату» (2019 р.) (https://docs.google.com/document/d/1tWB1vV9ha25nyQCEv_wlQbq6K1kArOmWW5c66eUiy0/edit), а також «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що знаходиться на сайті академії в пункті «Нормативні документи» (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>), п. 9. В якості інструментів протидії порушенням академічної доброчесності на ОП використовується перевірка дипломних робіт на плагіат. Причому, як було встановлено експертами під час виїзної акредитаційної експертизи, ця перевірка є двоетапною – самостійно студентами (за допомогою програми eTХТ) та відповідальною особою випускової кафедри (за допомогою програми Unichек), причому порівняння відбувається з зовнішніми джерелами. Рівень унікальності встановлений як 60%, що, на думку експертів, є цілком виправданим, оскільки порівняння робіт відбувається із зовнішніми джерелами. Академічна доброчесність популяризується як серед студентів, так і серед викладачів, що підтвердили учасники відповідних фокус-груп. Представники студентського самоврядування підтвердили під час інтерв'ю, що вони брали участь у підготовці та проведенні Дня академічної доброчесності, де були проведені круглі столи викладачів та студентів, на яких обговорювались питання різновидів плагіату та самплагіату, необхідності дотримання академічної доброчесності як студентами, так і викладачами.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Позитивною практикою для посилення академічної доброчесності є двоетапне проходження перевірки дипломних робіт на плагіат – самостійно студентами (за допомогою програми eTXT) та відповідальною особою випускової кафедри (за допомогою програми Unicheck), причому порівняння відбувається з зовнішніми джерелами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

На думку експертної групи, варто переглянути взагалі необхідність і доцільність комплексного кваліфікаційного екзамену для цього рівня освіти, а в разі його проведення, проводити у письмовій, причому краще взагалі у знеособленій, формі або за допомогою автоматизованих засобів навчання і тестування (тим паче, що деякі викладачі успішно використовують системи, на кшталт «MyTest» для проведення оцінювання результатів навчання), що підвищить прозорість формування оцінки та об'єктивність екзаменаторів, а також переглянути його зміст для приведення у більшу відповідність спеціальності «Комп'ютерні науки».

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.4 та певну узгоженість за підкритеріями 5.2, 5.3. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Таблиця 2 у Відомостях про самооцінювання була незаповнена – гарант та група забезпечення пояснили це збоями в роботі системи Національного агентства та одразу надали заповнену таблицю. Крім цього, таблиця викладена разом із Відомостями самооцінювання на сайті кафедри ([https://drive.google.com/file/d/1NaPg10XvjLsuMpW6hxxkBdC0tJHvU_F5/view](https://sites.google.com/view/kaf-inf-hgra/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83/%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80-122-%D0%BA%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8?authuser=0,)). Аналіз кадрового складу у цілому засвідчив неповну відповідність академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на цій ОП. Зокрема, є неповна відповідність викладачів освітнім компонентам за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки», в той час як академічна кваліфікація викладачів інших (непрофільних для спеціальності «Комп'ютерні науки») освітніх компонентів в цілому відповідає (за профілем конкретних дисциплін). Це підтверджують наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, а також атестати про вчене звання. Експертною групою встановлено деяку невідповідність поданої інформації в таблиці 2 – зокрема, щодо публікацій Фініна Г.І. (групою забезпечення записано 3 статті в п.1 ліцензійних умов – статті, опубліковані в періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus, Web of Science, проте насправді перераховані статті є фаховими статтями, тобто повинні бути віднесені до п.2), Босіна М.Є., Кисельової О.Б., Русскіна В.М. (групою забезпечення записані статті в п.1 ліцензійних умов, проте тут же група забезпечення перелічує наукометричні бази, в яких індексовано дані роботи, і серед них немає наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, як того вимагає п.1 ліцензійних умов) – експертна група, звісно, не повинна перевіряти відповідність викладачів ліцензійним умовам, але хотілось би, щоб кадрові таблиці заповнювались більш чітко і помірковано. У завідувача кафедри Золочевської М.В. є досвід професійної роботи за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки». У більшості викладачів ОП відсутні наукові праці в галузі інформаційних технологій. Деякими викладачами кафедри інформатики здійснюється підготовка дисертаційних робіт, проте всі ці дисертації готуються за педагогічними спеціальностями. При цьому викладачі, що забезпечують дисципліни, які відповідають галузі «Комп'ютерні науки», мають відповідні навчальні та/або методичні публікації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Порядок заміщення посад науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників (у тому числі порядок укладення (продовження) трудового контракту, а також порядок проведення конкурсного відбору щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників) визначається чинним законодавством України, Статутом і окремим «Положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад» (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/konkursny%20vidbir.pdf>). У Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (п.6 «Забезпечення якості кадрового складу») також визначено процедуру відбору та призначення на посаду науково-педагогічних працівників. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

До організації та реалізації освітнього процесу на освітній програмі «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не залучаються роботодавці, що було підтверджено фокус-групами студентів, випускників та роботодавців під час інтерв'ю.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До аудиторних занять на освітній програмі «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти не залучались професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців, що було підтверджено фокус-групами студентів, випускників та роботодавців під час інтерв'ю. В той же час, після отримання рекомендацій під час фінального брифінгу щодо необхідності залучення таких стейкхолдерів до освітнього процесу, кафедра інформатики ХГПА запросила роботодавців на зустріч із студентами на 13 грудня 2019 року (після від'їзду експертної групи), про що в третій день роботи експертів з'явилось оголошення на сайті кафедри (<https://sites.google.com/view/kaf-inf-hgra/>).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

Академія сприяє професійному розвитку викладачів переважно через співпрацю із іншими закладами вищої освіти. Усі викладачі програми мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Усі викладачі мають сертифікати про проходження курсів Microsoft «Використання хмарних сервісів Microsoft в навчальному процесі», а завідувач кафедри Золочевська М.В. є сертифікованим тренером на цих курсах. Проте в ЗВО відсутня практика підвищення кваліфікації викладачів ОП «Комп'ютерні науки» на виробництві, а саме на ІТ-фірмах, що, на думку експертної групи, значно посилює професійну кваліфікацію викладачів ОП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

В Академії має місце рейтингова оцінка викладачів – прийнято Положення про визначення рейтингу діяльності науково-педагогічних, педагогічних працівників за результатами навчально-методичної, наукової, виховної та організаційної робіт (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-reyting.pdf>). Відтак налагоджено процес матеріального стимулювання на рівні ЗВО за прозорими, об'єктивними та вимірюваними критеріями якості освітньої діяльності. Наявність матеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи підтвердили учасники фокус-групи викладачів під час інтерв'ю. Певною мірою розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції. Також частково відшкодовуються витрати на публікації результатів наукових досліджень. Учасники викладацької фокус-групи відзначали корисність діючої в Академії Школи викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Сильними сторонами за цим критерієм вважаємо матеріальне стимулювання розвитку викладацької майстерності та наукової роботи, роботу над підвищенням наукового рівня (роботу над дисертаційними дослідженнями), а також забезпечення багатьох випускників робочими місцями в Академії. Хотілось би також відзначити, що всі викладачі випускової кафедри мають сертифікати Microsoft «Використання хмарних сервісів Microsoft в навчальному процесі»; завідувачка кафедри інформатики Золочевська М.В. має сертифікат інструктора з цієї програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

На думку експертної групи, серйозною проблемою ОП є те, що академічна кваліфікація викладачів, залучених до реалізації ОП, не повною мірою відповідає предметній галузі спеціальності 122 «Комп'ютерні науки» і навіть галузі 12 «Інформаційні технології». Рекомендуємо ретельніше попрацювати над доббором викладачів для викладання на ОП, причому особливу увагу звернути на відповідність їх академічної кваліфікації ОП. Вважаємо за доцільне залучити (наприклад, на умовах сумісництва або погодинної оплати) докторів та кандидатів технічних наук за спеціальностями 05.13.06 – Інформаційні технології та/або 01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи з інших ЗВО. Крім цього, рекомендуємо посилити наукову роботу викладачів випускової кафедри саме за рахунок підготовки фахових публікацій та дисертацій в галузі технічних наук (а саме в галузі інформаційних технологій). Враховуючи факт подання дещо некоректної інформації, рекомендуємо також більш серйозно та відповідально, чітко та помірковано ставитись до заповнення відомостей про самооцінювання, зокрема, кадрової таблиці (таблиця 2). Наразі до реалізації ОП не залучаються роботодавці, професіонали-практики та провідні науковці ІТ-галузі; викладачі випускової кафедри не проходять стажування на виробництві ІТ-галузі. Рекомендуємо залучити до проведення занять роботодавців (особливо представників ІТ-фірм), професіоналів-практиків та провідних науковців ІТ-галузі, що, на нашу думку, значно посилить освітній процес за ОП. Рекомендуємо також укласти договори про співпрацю з Харківським ІТ-кластером, з провідними ІТ-фірмами, в рамках яких і стане можливим залучення їх представників до освітнього процесу на

безоплатній або платній основі. Рекомендуємо також для викладачів фахових дисциплін ОП «Комп'ютерні науки» розпочати практику підвищення їх кваліфікації на виробництві – в ІТ-компаніях.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2 та 6.6, певну узгодженість за підкритерієм 6.5. Враховуючи неузгодженість за підкритеріями 6.1, 6.3, 6.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом не відповідають Критерію 6 з недоліками, що є суттєвими, але можуть бути усунуті в однорічний термін.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертна група пересвідчилася у реальній відповідності фінансових та матеріально-технічних ресурсів цілям та результатам навчання ОП, що аркедитується. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом відвідування аудиторій в обох навчальних корпусах Академії, бібліотеки, їдальні, буфету, стадіону та спортивних залів, санітарно-технічних приміщень, гуртожитку та медпункту. Відзначено зміни в функціональних пріоритетах бібліотеки, що пов'язано із активним впровадженням нових засобів обміну інформацією, створенням власних інформаційних ресурсів, автоматизацією бібліотечних процесів, організацією доступу користувачів до електронних баз даних (<https://biblhgra.jimdofree.com/>). Матеріально-технічна база підтримується на достатньому рівні для досягнення очікуваних результатів навчання. Навчально-методичні матеріали, розроблені викладачами з кожної навчальної дисципліни, мають практико-орієнтовний характер та знаходяться у вільному доступі для студентів. Силабуси доступні за посиланням: <https://sites.google.com/view/kaf-inf-hgra/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83/%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80-122-%D0%BA%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8?authuser=0>

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

КЗ «ХГПА» забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та всіх інформаційних ресурсів ЗВО, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності, що засвідчили абсолютно всі фокус-групи під час інтерв'ю. В Академії функціонує медпункт, в якому постійно перебувають медичні працівники. Їдальня пропонує гарячі страви за прийнятними цінами. Функціонують спортивні та тренажерні зали, в який і студенти, і викладачі мають постійний безоплатний доступ. В одному зі спортивних залів встановлено дошку Євмінова. Взагалі хотілось би відзначити помітну пропаганду здорового способу життя в Академії.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

В Академії функціонує Кодекс безпечного освітнього середовища Комунального закладу "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради, доступний за посиланням: <http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/kodeks.pdf>. Опитування студентів щодо виявлення їх потреб, інтересів та рівня задоволеності рівнем знань і навичок, отриманих під час навчання, а також інтерв'ювання студентів та випускників ОП, а також студентського самоврядування під час проведення виїзної акредитаційної експертизи показали, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні різноманітні потреби та інтереси. Учасники всіх фокус-груп звертали увагу на те, що в Академії сформований сприятливий морально-психологічний клімат, який не сприяє появі та поширенню складних конфліктних ситуацій. За потреби в Академії є можливість отримати консультації психолога та юрисконсульта, а також займатися художньою самодіяльністю та спортом. Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися комісією, переважно відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. В цілому освітнє середовище в академії є безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення студентів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у ЗВО шляхом надання психологічної допомоги та юридичних консультацій. Взаємостосунки студентів із ЗВО із організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканатів, через студентське самоврядування та/або через офіційний сайт. Здобувачі вищої освіти та випускники цієї ОП підтвердили, що інформаційно-консультативна підтримка реалізується здебільшого через систему дистанційного навчання, оскільки це є зручним ресурсом для спілкування з викладачами, а також обміну та одержання додаткової інформації. Викладачі ОП здійснюють підтримку не тільки студентів, але й випускників ОП, що засвідчила фокус-група випускників під час інтерв'ю. Проте Академія не надає доступ здобувачам вищої освіти до наукометричних баз Scopus, Web of Science, що, безперечно, є недоліком для магістерської програми, оскільки

доступ до таких баз, на думку експертів, значно підвищив би якість дипломних робіт магістра, а саме їх наукової складової. Зі слів проректора з наукової роботи, певні кроки в цьому напрямку вже зроблені, зокрема, подано заявку до Міністерства освіти і науки щодо надання пільг на доступ до бази Scopus.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Створені в Академії умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, лікувально-реабілітаційні (заняття з лікувальної фізкультури, психологічна допомога та ін.) та інформаційно-консультаційні (можливість безкоштовного дистанційного навчання за системою Moodle, консультації через різні засоби зв'язку, зона відпочинку для надання психологічної та/або юридичної допомоги віч-на-віч, яка функціонує в гуртожитку та ін.). В гуртожитку функціонує також дитяча кімната, що є безумовною підтримкою для студентів з дітьми (під час, наприклад, складання іспитів студенти можуть залишити дітей в дитячій кімнаті під опікою студентів та практикантів освітніх програм, пов'язаних із дошкільною освітою). Викладене свідчить про комплексність підходу та увагу керівництва академії до створення належного середовища для підтримки людей з особливими освітніми потребами, у тому числі й на цій ОП. Проте, на думку експертної групи, недостатніми є організаційно-технічні умови для людей з обмеженими фізичними можливостями – в Академії відсутні мобільні пандуси, поручні для користування сходами, туалет з кабіною для таких людей облаштований на 2 поверсі, що ускладнює доступ до нього, ускладненим є доступ для таких людей і до навчальних аудиторій, їдальні та гуртожитку. Керівництво ЗВО засвідчило експертну групу про те, що покращення умов для людей з обмеженими фізичними можливостями є у першочергових планах розвитку Академії.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Запроваджена в Академії трансферна система організації освітньої діяльності та Інструкція щодо врегулювання конфліктних ситуацій в освітньому процесі (http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/instrukciya_konflikt.pdf) покликані усунути практично всі суб'єктивні чинники щодо контролю та оцінювання знань студентів з боку викладача. Кодекс безпечного освітнього середовища КЗ «ХГПА» ХОР допомагає виявити небезпечні ситуації та належно реагувати на них, запроваджуючи чіткі процедури втручання (що і коли потрібно робити, хто повинен робити, до кого звернутися, які документи оформити, за яким зразком). В Академії працюють два юрисконсультанти, здатні і готові надати необхідну підтримку та консультацію кожному учаснику освітнього процесу, функціонує гендерний центр, який разом із студентським самоврядуванням проводить різноманітні роз'яснюючі заходи щодо неприпустимості булінгу, насильства, дискримінації, сексуальних домагань, корупції тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Сильною стороною ОП зокрема та ЗВО в цілому є розвинута інфраструктура та матеріально-технічна база (тренажерні зали, дитяча кімната в гуртожитку) із безоплатним доступом для студентів та викладачів, а також створення умов для осіб з особливими освітніми потребами (наприклад, працює дитяча кімната, що є корисним для студентів з дітьми, наявний дистанційний доступ до освітніх ресурсів ОП, що, безумовно, є актуальним для студентів з обмеженими фізичними можливостями та працюючих студентів). В гуртожитку працює зона відпочинку для надання психологічної та/або юридичної допомоги студентам віч-на-віч. Хотілось би особливо відзначити помітну пропаганду здорового способу життя в Академії. Викладачі ОП здійснюють підтримку не тільки студентів, але й випускників ОП минулих років.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Щодо матеріально-технічної бази, то рекомендуємо підтримувати її в актуальному стані (особливо комп'ютерні класи для студентів ОП «Комп'ютерні науки»). Дуже бажаним було б придбання роботизованих засобів та програмованих контролерів, які були б актуальними навіть для тих здобувачів, хто по завершенні ОП планує викладати в школах (для навчання школярів основам алгоритмізації та програмування), що цілком відповідає визначеному фокусу ОП. Рекомендуємо пришвидшити ремонти в гуртожитках, про затьжність яких говорили студенти під час інтерв'ю, а також покращити умови навчання для осіб з обмеженими фізичними можливостями (побудова пандусів, облаштування туалетів, забезпечення доступу таких осіб до аудиторій, їдальні та гуртожитку). Рекомендуємо також забезпечити здобувачів вищої освіти за ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти доступом до наукометричних баз Scopus, Web of Science, що актуалізує та посилить наукову складову дипломних робіт магістра.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.6. Враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 7.4 і 7.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП описані в Положенні про організацію освітнього процесу у КЗ «ХГПА» ХОА та її структурних підрозділах (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/osvitni%20proces.pdf>). Освітню програму «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти було затверджено рішенням Вченої ради академії (протокол № 9 від 18.04.2018 р.). Регулярне оновлення освітньої програми, згідно визначеної процедури, повинно відбуватись не рідше 1 разу на 5 років, що, на думку Вченої ради ЗВО, дозволяє враховувати тенденції розвитку різних галузей. Перегляд освітньої програми відбувається за результатами моніторингу. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками і роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. ОП «Комп'ютерні науки» переглядалась у 2019 році.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На факультеті соціально-педагогічних наук та іноземної філології на початку та в кінці навчального року проводиться анкетування здобувачів вищої освіти з питань щодо визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти цілями, результатами та умовами навчання на ОПП "Комп'ютерні науки" (магістерський рівень) і ОПП "Середня освіта. Інформатика" (бакалаврський рівень) - <https://sites.google.com/view/fac-ped-osviti-hgra/новини>. Учасники фокус-груп студентів та студентського самоврядування підтвердили свою участь у таких анкетуваннях, а також той факт, що до їх побажань стосовно ОП дослухаються керівництво та викладачі кафедри інформатики. На думку експертної групи, аналіз результатів анкетування показує, що відповіді студентів трактуються під час обробки результатів анкетування занадто ідеалістично (практично всі критерії в результатах аналізу мають 100% задоволеність, що не відповідає дійсності, оскільки на питання «Яку оцінку ви поставили б цій ОП?» під час інтерв'ю студенти не були такими однотайними – думки розділились, 7 студентів оцінили ОП оцінкою «відмінно», а 6 студентів оцінили оцінкою «дуже добре»).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами інтерв'ювання фокус-групи роботодавців стало зрозуміло, що роботодавці частково залучені до процесу перегляду освітньої програми. Проте серед присутніх роботодавців (заступник начальника департаменту освіти і науки ХОДА, заступник директора та методист Харківського торговельно-економічного коледжу, директор Харківської ЗОШ №38, заступник директора Харківської ЗОШ №53, керівник відділу «Ранок діджитал» видавництва «Ранок», завідувач лабораторії комп'ютерних технологій відділу освіти Основ'янського району Харківської міської ради, головний спеціаліст сектора інформаційних технологій і захисту інформації Головного управління держгеокадастру Харківської області) були більшою мірою представлені заклади освіти. Тому, на думку експертної групи, до перегляду ОП та процедури забезпечення її якості недостатньо залучені представники ІТ-фірм та їх об'єднання (Харківського ІТ-кластеру), що знижує цінність і актуальність такої ОП саме з точки зору галузі інформаційних технологій. Враховуючи наявні рецензії, представники ІТ-фірм не залучаються також і до рецензування освітньої програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня ВО.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі випускової кафедри тісно співпрацюють із своїми випускниками. Представники фокус-групи випускників відзначили, що вони мають можливість звернутись по допомогу до своїх викладачів в будь-який час (за допомогою телефону або електронної пошти), причому викладачі завжди допомагають в разі таких звернень. Крім цього, випускники зазначили, що їх запросили на січневе засідання кафедри для участі в обговоренні та перегляді ОП. Як було встановлено експертною групою, типовими є дві траєкторії працевлаштування випускників ОП «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти: 1) розробка електронних інтерактивних підручників на видавництві «Ранок» або робота в ІТ-фірмах на різних посадах; 2) робота (в основному, викладання математики й інформатики) у закладах освіти. Причому, як показала фокус-група випускників, переважає друга траєкторія – з присутніх 11 випускників всі вони працюють в закладах освіти, а от випускники, які працюють в ІТ-секторі, лише декларуються викладачами та керівництвом випускової кафедри.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура внутрішнього забезпечення якості освітньої програми регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>). Вчасність реагування внутрішньої системи забезпечення якості на виявлені недоліки в освітній програмі, згідно із визначеними у положенні термінами і процедурами, поки формально не порушена на ОП. Між тим часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП та зустріч експертної комісії із роботодавцями та студентами засвідчили доцільність підвищення періодичності виявлення та реагування на недоліки у змісті навчання за програмою та процесі освітньої діяльності.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Серед зауважень та пропозицій під час останньої акредитації – поширювати наукові зв'язки з провідними навчальними закладами України і зарубіжжя, які спеціалізуються на підготовці фахівців з інформатики, активізація процесу залучення студентів до науково-дослідної роботи. Зміст іншого зауваження полягав у необхідності видання навчальних посібників, методичних рекомендацій, підготовлених викладачами кафедр. Щодо першого зауваження, то, на думку експертної групи, колектив випускової кафедри поширює зв'язки із закладами вищої освіти України та Європи, проте всі ці зв'язки перебувають в площині педагогіки, а от такі зв'язки в галузі інформаційних технологій практично відсутні. Щодо залучення студентів до науково-дослідної роботи, то на кафедрі інформатики функціонують гуртки: «Олімпіадна підготовка з інформатики», «Світ комп'ютерних комунікацій», «Програмування», «Інформаційний простір самоосвіти». Крім цього, студенти беруть участь у конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах та наукових конференціях різного рівня. Здобувачі вищої освіти за цією ОП залучаються до роботи Студентського наукового товариства, що відзначалось фокус-групами студентів та випусників під час інтерв'ю. Крім цього, як вже відзначалось раніше, керівництво ЗВО матеріально та морально заохочує студентів, які беруть участь в науковій роботі. Щодо видання навчальних посібників, методичних рекомендацій викладачами кафедр, то за останні 5 років науково-педагогічним колективом випускової кафедри створено понад 30 друкованих навчально-методичних посібників.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

На думку експертної групи, наявність та повноцінне функціонування Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ОП (<http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/pologennya-systema.pdf>), Інструкції щодо врегулювання конфліктних ситуацій в освітньому процесі (http://www.hgra.kharkov.com/upload/normatyvni/instrukciya_konflikt.pdf), проведення заходів, спрямованих на розбудову системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, вказує на формування культури якості в ЗВО, однак комплексна оцінка експертною групою освітнього середовища засвідчує існування резервів для покращення існуючої культури якості в Академії.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Позитивною є практика роботи та взаємодії з випускниками різних років, запрошення їх до обговорення та перегляду освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Рекомендуємо створити асоціацію випускників, яка ще більше посилить роботу з випускниками. Рекомендуємо також більш реалістично та критично аналізувати відповіді анкет студентів. На думку експертної групи, недоліком ОП, навіть беручи до уваги фокус ОП, є той факт, що при працевлаштуванні випускників переважає траєкторія працевлаштування в закладах освіти, тобто педагогічна траєкторія випускників, в той час як освітня програма має назву «Комп'ютерні науки», і підготовка здобувачів відбувається все ж за спеціальністю 122 «Комп'ютерні науки». До перегляду освітньої програми та процедур забезпечення її якості недостатньо залучаються представники ІТ-фірм та їх об'єднання (Харківський ІТ-кластер), тому експертна група наполегливо рекомендує посилити цю роботу. Рекомендуємо також посилити зв'язки із закладами вищої освіти України та Європи, а також підготовку навчальних посібників в галузі саме інформаційних технологій.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.5 та 8.7. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.2, 8.3, 8.4 та 8.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО за адресою: <http://www.hgra.kharkov.com/160.html>. Вони є легкодоступними та переважно чіткими і зрозумілими. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час інтерв'ю фокус-групи і викладачів, і студентів, і випускників, і роботодавців підтвердили, що проект ОП за місяць до її затвердження був оприлюднений на сайті Академії (<http://www.hgra.kharkov.com/47.html>) для отримання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів. Всі зауваження, які були внесені стейкхолдерами, були враховані в ОП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО опублікована затверджена вченою радою освітня програма «Комп'ютерні науки» другого (магістерського) рівня вищої освіти (<http://www.hgra.kharkov.com/187.html>). У документі відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік освітніх компонент, програмні результати навчання, форми підсумкового контролю за компонентами, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. На сайті також розміщено силабуси усіх освітніх компонентів, включених до освітньої програми (<https://sites.google.com/view/kaf-inf-hgra/%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%83/%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83/%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80-122-%D0%BA%D0%BC%D0%BF%D1%8E%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8?authuser=0>). Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб

забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Вважаємо прозорість та публічність інформації щодо освітньої діяльності за освітньою програмою «Комп'ютерні науки» зразковою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

В якості рекомендації пропонуємо зробити сайт Академії адаптивним під екрани мобільних пристроїв, а також викладати анотації (реферати) дипломних робіт магістра в публічний доступ (наприклад, на сайт кафедри).

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має повний рівень відповідності із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1, 9.2 та 9.3. Тому, враховуючи таку повну відповідність за всіма підкритеріями, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідає Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Гарант ОП та завідувач випускової кафедри відзначили, що колективом кафедри активно проводяться заходи для підготовки до набору наступного року, тобто ведеться активна профорієнтаційна робота серед студентів ОП «Середня освіта. Інформатика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти КЗ «ХГПА». Спілкування із викладачами, студентами та роботодавцями підтверджує їх лояльність та налаштованість на співпрацю і розвиток ЗВО та можливість і бажання розвитку ОП. Загалом, як було визначено експертами вище, ОП та освітня діяльність за цією програмою не відповідають Критерію 2 та Критерію 6 з недоліками, що є суттєвими, але, на думку експертної групи, можуть бути усунуті в однорічний термін, оскільки вони є взаємопов'язаними, корелюючими – в ОП мало включено освітніх компонент ІТ-спрямування через відсутність достатньої кількості викладачів із відповідною кваліфікацією, наскільки зрозуміли експерти, але, якщо група забезпечення врахує рекомендації експертів, включить в ОП необхідні освітні компоненти ІТ-спрямування і підбиратиме кадровий склад під необхідні дисципліни, які будуть додані в ОП, тоді вона зможе забезпечити усунення більшості зауважень за Критеріями 2 і 6 протягом 1 року.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень Е
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень Е
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень А
Критерій 10. Навчання через дослідження	Виберіть елемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документи Место для вводу текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)
(Д.т.н., професор, завідувач кафедри Говорущенко Т. О.)

Члени експертної групи (електронні підписи)
(Д.т.н., професор, завідувач кафедри Малахов Є. В.)

(Здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем Леоценко С.Д.)